

Wij denken dat je bent mijn moeder niet!

Hoe krijg je een samengesteld gezin dat werkt?

De kans dat een samengesteld gezin een blijvend succes wordt, is niet zo groot. Er ontstaat gedoe tussen de nieuwe gezinsleden, de stellen verbreken vaak uiteindelijk weer hun relatie en daarmee valt ook het samengestelde gezin uit elkaar. Hoe vergroot je de kans van slagen? Eén tip: ga er niet van uit dat het vanzelf gaat.

Door Joan Makenbach

Eerst een weinig hoopvol stemmend cijfer. Meer dan 60 procent van de mensen die na een scheiding aan een nieuw, samengesteld gezin beginnen, gaat binnen vijf jaar alweer uit elkaar. Onverwerkte scheidingen, jaloerse exen, ingewikkelde situaties met de kinderen uit de verschillende gezinnen, de redenen om uit elkaar te gaan zijn uiteraard divers.

Toch ziet Pauline Schonewille één patroon het meest terugkeren. Schonewille is jurist, familiemediator en auteur van twee boeken over stiefouderschap. Ze kent de problematiek van samengestelde

gezinnen van dichtbij. 'De fout waar veel problemen mee beginnen is dat het stiefgezin het kerngezin probeert te kopiëren', zegt zij, 'en dat is niet reëel. Biologische ouders en kinderen bouwen vanaf de geboorte aan een ouder-kindband. Een relatie met stiefkinderen is wezenlijk anders.'

Stiefmoeder zorgt

Schonewille geeft een klassiek voorbeeld uit haar praktijk. Een gescheiden man met twee dochters wordt weer verliefd. Hij weet niet hoe snel hij zijn relatiegeluk kan delen met zijn kinderen. In het weekend dat hij zijn meiden heeft, komt zijn nieuwe liefde ook gezellig langs en ze maken uitstapjes

'De meest gemaakte fout is dat het stiefgezin het kerngezin probeert te kopiëren'

was meer een weekendvader dan nu. Een substantieel deel had zelfs helemaal geen contact met vader. De partner van moeder was er wel altijd, waardoor de stiefvader gemakkelijker een vaderrol kon aannemen.'

Traag denkt dat de cijfers in de huidige tijd anders zullen liggen. 'De "bakfietsvader" van nu is niet meer puur de kostwinner en de man die op zondag het vlees snijdt. Hij neemt de verzorging op zich, is de voetbalcoach en heeft papadagen.' En scheidingen zijn nu ook anders, stelt ze vast. 'Er zijn ouderschapsplannen, er is meer co-ouderschap, de vader is ook na de scheiding structureel aanwezig.' Dat is goed nieuws natuurlijk, maar het kan tegelijkertijd de opstap naar een nieuw, harmonieus samengesteld gezin complexer maken.

Schonewille en Smulders zien allebei in hun werk meer stiefmoeders dan stiefvaders. Vaak wil de stiefmoeder te veel. Ze wil opvoeden en het gezellig hebben. Ze legt de lat hoog, voelt zich verantwoordelijk, wil aardig gevonden worden. Vaak blijkt juist het woord 'moeder' in stiefmoeder de angel, zo weet Schonewille. De kinderen hebben al een moeder, zij ageren enorm tegen de term. 'Je bent hun stiefverzorger, maar niet hun moeder. Op het moment dat je besluit dat je dat moederen loslaat, wordt het al meer ontspannen.'

Toch ander probleem

Soms lijkt het probleem om de stiefmoeder te draaien, maar gaat het om iets anders. Dat was het geval bij een stel dat bij Schone-wille aanklopte dat op het punt stond uit elkaar te gaan, vanwege problemen met de 16-jarige zoon van de man. Elke dag botsten de

STIEFOUDER DO'S-AND-DON'TS

Op de site van Stief & Co van Marianne Smulders staan een aantal do's-and-don'ts, vooral voor stiefmoeders.

DO'S ▼

- *Houd de communicatie open en eerlijk.*
- *Geef de kinderen de tijd te wennen aan de nieuwe situatie.*
- *Houd regelmatig een gesprek met het hele gezin. Bespreek hier wat er goed gaat en wat beter kan. Probeer geen beschuldigende toon aan te nemen.*
- *Zorg ervoor dat je als stiefmoeder de ruimte geeft aan de relatie met de biologische moeder.*

● *Neem de tijd voor activiteiten met je stiefkinderen, probeer ook tijd te maken voor een-op-eencontact.*

● *Zorg voor een goede relatie met je partner.*

● *Leer van conflicten en moeilijkheden en probeer herhaling te voorkomen.*

● *Neem ook voldoende tijd voor jezelf.*

Verder lezen? Pauline Schonewille schreef twee boeken: 'Hoe vind ik mijn plek als stiefmoeder?' en 'Mijn man heeft een kind - Het boek voor stiefmoeders'.

DON'TS ▼

● *Denk niet dat het vanzelf gaat doordat jij en je partner van elkaar houden.*

● *Denk niet dat je als stiefmoeder alléén de verantwoordelijkheid draagt voor het gezinsgeluk. Deel de verantwoordelijkheden.*

● *Maak nooit in aanwezigheid van de kinderen ruzie over de kinderen.*

● *Bekritiseer nooit de 'andere' biologische ouder tegenover de kinderen.*

zoon en zijn stiefmoeder. De vader voelde zich zo onder druk gezet dat hij niet wist voor wie hij moest kiezen: zijn klagende vriendin of zijn bokkige zoon. De liefde voor zijn kind was er eerst, dus die was het belangrijkste. Al snel bleek dat de zoon eigenlijk alleen maar een belangrijke plek wilde innemen in het leven van zijn vader.

Hij had erg te lijden gehad onder de scheiding van zijn ouders, en nu met de nieuwe vrouw voelde hij zich aan de kant gezet. Deze situatie had dus niets te maken met de stiefmoeder, wel met het feit dat hij zijn plek was kwijtgeraakt. Door vader en zoon weer tijd samen door te laten brengen, werd de balans hersteld. Ook het praten over de strubbelingen, onder begeleiding van een deskundige, hielp.

Maak een plan

Een samengesteld gezin heeft volgens zowel Schonewille als Smulders de grootste kans van sla-gen als voor het gaan samenwonen een stiefplan of stiefconcept wordt opgesteld. Dit sluit aan op het verplichte ouderschapsplan van het kerngezin. Hierin bepaal je hoe je op een verantwoorde manier de twee gezinnen samenritst. 'Plus hoe hoog je de rits optrekt', zegt Smulders.

Gaan we wonen in twee huizen of in een? Moeten de aanwezige kinderen 'broers en zussen' van elkaar worden? Komt er nog een gezamenlijk kind bij? Wat zijn gedachten over de opvoeding? En hoe werk je met elkaar aan eigen gezinsrituelen?

'Het is belangrijk hierover goede afspraken te maken want je bouwt aan een nieuwe gezinscultuur. In een kerngezin gaat dat natuurlijk, bij een samengesteld gezin moet je erover nadenken.' □

**Ik hoef je
cadeaus
niet!**

Gaan we wonen in twee huizen of in een? Moeten de kinderen broers en zussen worden? Komt er nog een kind?